

SVETI RUBAC (SANTO SUDARIO) IZ OVIEDA I LICE ČOVJEKA S TURINSKOG PLATNA

Josip Marčelić, Split

UDK: 231.73 : 232.964

Sažetak

Prigodom izlaganja Svetog platna u Torinu (18. travnja - 14. lipnja 1998.), u povodu stote obljetnice prvog fotografiranja Turinskog platna (1898.-18989.), autor uspoređuje Turinsko platno sa Svetim rupcem iz Ovieda koje tradicija međusobno povezuje, a i moderna suvremena ispitivanja upućuju na njihovu povezanost. Oba platna su posljednjih desetljeća proučavana najmodernijim aparatima: medicine, fizike, kemije, kompjutoristike, botanike, biokemije, legalne medicine kao i proučavanjem pogrebnih običaja kod Židova u Isusovo vrijeme.

Iz navedenih analiza i proučavanja dolazi se do značajnih rezultata: da se na oba platna nalazi ista krvna grupa AB; da mrlje krvi na Rupcu iz Ovieda gotovo savršeno odgovaraju ranama na Turinskome platnu. Postoje i razlike: na Rupcu ne postoji lik Patnikova lica, kao na Turinskom platnu, nego samo mrlje krvi.

Pelud nađena na Rupcu upućuje na prostore sjeverne Afrike, a ona nađena na Turinskome platnu na prostore Male Azije i Carigrada. To se podudara s predajama koje govore o putovanju pojedinog platna.

Iz iznesenih analiza s pravom autor zaključuje da oba platna imaju izravnu povezanost s Isusovim tijelom nakon njegova razapinjanja i pri njegovu pokopu.

Ovi rezultati dovode ozbiljno u sumnju ispitivanja starosti Turinskog platna pomoću metode karbontesta (C14).

Godina 1998. na poseban je način godina Svetoga platna koje se čuva u Torinu, odakle mu i naziv Turinsko platno (prema drevnome hrvatskom nazivu Turin za grad Torino). Ono će naime biti izloženo na štovanje vjernicima od 18. travnja do 14. lipnja o. g., na spomen stote obljetnice prvoga fotografiranja Svetoga platna, kao i pripreve na ulazak u treće tisućljeće od Kristova rođenja.

S Turinskim platnom na svoj način se povezuje i Sveti rubac, koji se čuva i štuje u katedrali u Oviedu, pa želimo s time upoznati naše vjernike i znanstvenike.

I. ČINJENICE

Od IX. st. u neprekinutom slijedu čuva se i časti u gradu Oviedu u Španjolskoj Rubac (84 x 53 cm), donesen s Istoka, koji je, prema tradiciji, bio stavljen na lice Isusovo nakon njegove smrti, i na kojemu

su ostale krvave mrlje s Isusova lica. Brižno se čuva među blagom katedrale kao najdragocjenija relikvija. Tradicija ga časti kao *el Sagrado Rostro* ili *Sveto Lice* ili *Sveti Rubac*. Na Rupcu se vide krvave mrlje, a čuva se u katedrali Ovieda, u kapeli *Camara Santa* (Sveta soba), pod kojim nazivom je i poznat.

Njegovim proučavanjem posebno se, u naše vrijeme, bavio mons. G. Ricci, povezujući ga sa Svetim platnom iz Torina, a nakon njega mnogi ga drugi stručnjaci i znanstvenici proučavaju najmodernijim instrumentima, kao i Turinsko platno (unaprijed: TP).¹

1. Istraživanja mons. G. Riccija

Sličnosti između Svetog rupca i Turinskog platna

Pri pažljivom proučavanju Svetoga rupca mons. Ricci je uočio neke značajne mrlje krvi na Rupcu koje su svojim oblikom i položajem slične s mrljama krvi na Licu Čovjeka Patnika s Turinskoga platna.

Uz potrebne dozvole, skinuo ga je s njegove podloge da ga može što bolje proučavati i uočio je da je platno Svetoga rupca veoma fino i da mrlje krvi probijaju Rubac s jedne i druge strane. Ujedno se vidi da je Rubac bio složen na pola i stavljen na lice Raspetoga. Tako su mrlje krvi napravile na Rupcu četiri slike.

Četiri krvave slike

Rubac iz Ovieda je pri polaganju na krvavo lice Mučenoga bio preklopljen na dva dijela, tako da su na njemu nastala četiri otiska krvavih mrlja: a) prvi otisak, koji je nastao u neposrednom dodiru s okrvavljenim Licem; b) drugi otisak, koji je na poledini tog dijela platna, a nastao je kapilarnošću i osmozom krvavih mrlja kroz platno; c) treći otisak, koji je nastao dodirivanjem prvoga dijela preklopljenoga Rupca, i d) četvrti otisak, koji je na poledini drugoga dijela nastao kapilarnošću i osmozom. Kada se, dakle, rastvori Rubac iz Ovieda, s jedne strane zapažamo 1. i 4. otisak, a s druge 2. i 3. otisak.

Mons. Ricci je otkrio da je Sveti rubac u Oviedu bio preklopljen i izložen, na štovanje vjernicima, tako da su na prvome vjernicima vidljivom dijelu Rupca bili 2. i 3. otisak, dok su 1. i 4. otisak bili na drugome dijelu Rupca, preklopljenome i pričvršćenome na podlogu, te stoga skrivenome običnom promatraču. To je shvatljivo, jer su 2. i 3. otisak ujednačeniji u jasnoći obrisa i boji krvavih mrlja, dok je

¹ Usp. G. Ricci, *La Sindone Santa*, Centro Romano di Sindologia, Roma 1976., str. 137-143, posebno str. 138.

između 1. (koji je bio neposredno na Licu) i 4., koji je bio zadnji u redosljedu nastanka mrlja snagom dodira, kapilarnosti i osmoze, razlika u živosti boja krvavih mrlja mnogo veća.

Samo mrlje krvi, bez slike Lica

Važno je zamijetiti da na Rupcu postoje samo mrlje krvi, a da nema obrisa slike Lica kao na TP. To upućuje na zaključak da mrlje krvi nisu naslikane prema TP, jer bi inače dotični slikar najprije naslikao obrise Lica, kao što se to činilo pri brojnim mandylionima i veronikama. Za vjernika-hodočasnika, naime, važniji je obris Lica negoli mrlje krvi, jer slika bolje oživljuje uspomenu na dragu osobu.

Superpozicija Rupca i Turinskog platna

Mons. Ricci je u svom istraživanju napravio i superpoziciju Lica s TP na mrlje s Rupca iz Ovieda, u omjeru 1:1, i dobio je sliku u kojoj se *podudaraju mrlje krvi na Rupcu i tragovi mrlja krvi na Licu s TP:* ²

♦ zamjećuje se pojedinačno podudaranje brojnih anatomskih podataka na jednome i drugom predmetu, kao i podudaranje po obliku i položaju (mjestu) nekih kaplja krvi ili ugrušaka. Na fotografiji obaju predmeta, koju donosi mons. Ricci, zamjetne su sljedeće podudarnosti: izljev krvi s desne strane usta; vršak nosa; obris brkova; oveća ovalna mrlja na bradi ispod donje usnice; obrisi dvaju vršaka brade; ugrušak krvi s lijeve strane sljepoočnice na kosi. ³

♦ zatim: otisak lijeve kose; otisak lijeve jabučice i dio desne. ⁴

Razlike

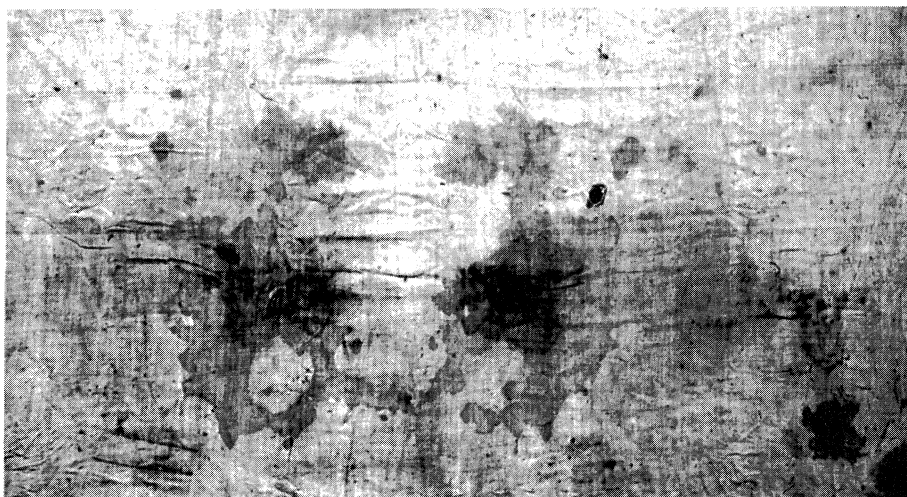
Na Rupcu su krvave mrlje bez obrisa lica, a na TP-u su obrisi lica, a krvave mrlje su prisutne tek u veoma ublaženom obliku. (Ako potječu od iste osobe, onda to upućuje na različit nastanak jednih i drugih tragova.) Tragovi krvavih mrlja na Rupcu su, s jedne i druge strane Rupca (Sudarija), te stoga oni prožimaju čitavo platno. Slika pak na TP-u samo je s jedne strane, i to samo površinska, te ne probija na drugu stranu. (I ovo upućuje na drukčiji nastanak jednih i drugih tragova.)

² Usp. Ricci, *La Sindone Santa*, nav. dj., str. 137.

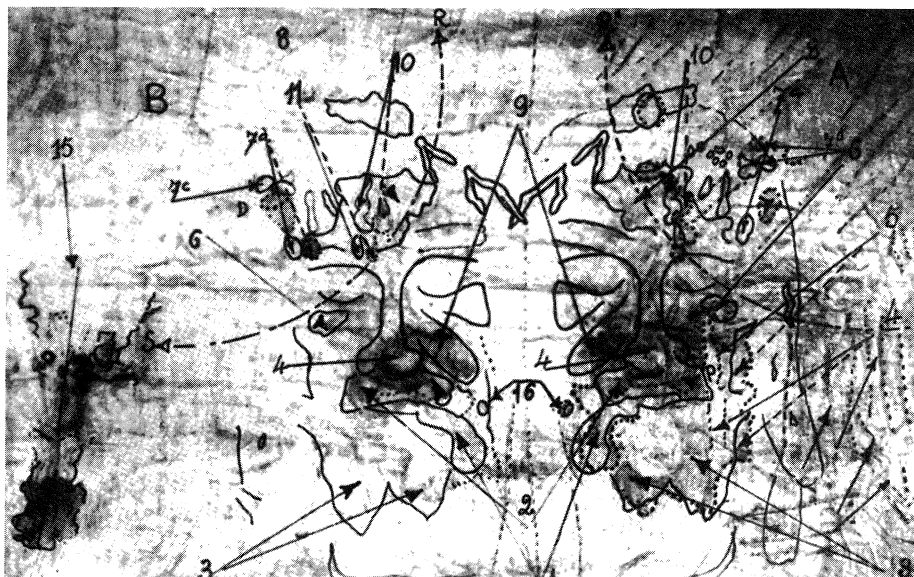
³ Usp. Ricci, *La Sindone Santa*, nav. dj., str. 138; *Su quel sudario di Oviedo le "Tracce" della Sindone*, u: *La Voce Domenica*, 23 ottobre 1996, str. 15.

⁴ Usp. G. Ricci, *La Sindone contestata, difesa, spiegata*, Collana Emmaus, Roma 1992., str. 271-274, (usp. i 267-271). Fotografije na str. 309-315 jasno pokazuju te podudarnosti.

Sveti rubac: dimenzije 84 x 53 cm

*Prednja strana izloženog Svetoga rupca
Crta preklapanja Rupca (okomito u sredini)*

*Naličje izloženog Svetoga rupca
Crta preklapanja Rupca (okomito u sredini)*

II. DALJNJA ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA RUPCA IZ OVIEDA

Nakon mons. Riccija, mnogi se znanstvenici zanimaju za Sveti rubac i proučavaju ga, redovito u vezi s TP-om. Navedimo neka nama poznata istraživanja i njihove rezultate.

Talijanska ekipa iz 1994.

Ekipa četvorice talijanskih učenjaka proučavala je oba platna tijekom godine dana. To su: prof. Pierluigi Baima Bollone, docent legalne medicine u Torinu i predsjednik Međunarodnog centra za sindologiju; Nello Balossino, docent informatike; Mario Moroni, stručnjak za tekstil; i Stefano Zacà, s Instituta za legalnu medicinu, koji je proveo istraživanja elektronskom mikroskopijom. Oni dolaze do zaključaka:

1. Na Turinskome platnu i na Rupcu iz Ovieda utisnuto je isto Lice, i vrlo je vjerojatno da se radi o licu Isusa Krista.⁵

2. Sveto platno koje se od 1578. čuva u Torinu, i Rubac, koji se od VIII. st. čuva u Oviedu, prema pisanoj povijesti, neovisno su "putovali" i završili su, nakon svojih odisejada, na dvama različitim mjestima. Čini se ipak, da oba potječu iz istog mjesta, iz iste epohe i da su ovijali istog čovjeka, na što posebno upućuju mrlje krvi, koje potječu od iste krvne grupe i crte lica koje se izvanredno poklapaju.⁶

Kompjutorska istraživanja

Pomoću kompjutora tragovi lica s Platna i s Rupca mogu se staviti jedni iznad drugih i na mnogo točaka odgovaraju na začuđujući način.⁷

Kada se mrlje krvi s jednoga i drugoga platna kao i obrisi lica projiciraju na ekran kompjutora, čini se kao da dobivena slika dolazi iz jednog izvora. Činjenica da na Turinskome platnu nema *nekih* krvavih mrlja koje se nalaze na Rupcu, tumači se time što je najprije Rupcem obrisana (upijena) krv s Lica. Slike na obama platnima su komplementarne, nadopunjuju se. Tako je kompjutor sada dao *novu trodimenzionalnu sliku lica* Raspetoga, nadopunjenu podacima s

5 Usp. Luciano Regolo, *I due volti di Gesù Cristo. Stessa immagine su Sindone e Sudario di Oviedo*, u: NOI, Settimanale degli Italiani, 25. gennaio 1995., str. 54-58.

6 Usp. *Isti*, nav. dj., str. 54-58.

7 Usp. *Isto*.

Rupca. Dakako, obrisi lica na Rupcu nejasniji su, te to daje Licu jedan novi izražaj (prof. Nello Balossino).⁸

Ispitivanje krvi

1. Sveti rubac je doista mnogo više natopljen krvlju, serumima, znojem i slinom negoli Platno, posebno u odnosu na bradu i kosu; ali su mjesta i način izljeva tekućina s tog izmučenog lica jednaki na oba platna (datumi ispitivanja materijala upućuju na isto vremensko razdoblje: I. stoljeće).⁹

2. Krv koja obilno prožima Rubac iz Ovieda sigurno je ljudska i pripada grupi AB, istoj kojoj pripada i krv na Svetom platnu u Torinu. To su otkrili rimski hematolog dr. Carlo Goldoni (1992.),¹⁰ kao i prof. Luigi Baima Bollone (1987.), iz Torina.¹¹

3. Jedna ekipa sada, na poticaj prof. Baima Bollone, ispituje DNA, genetski kod te krvi. Ako genetski kodovi krvi na Platnu i Rupcu budu isti, neće tada biti sumnje da su oba platna bila u dodiru s istim tijelom. Dosadašnji rezultati upućuju u tom smjeru.¹² Ako se analizom DNA dođe do rezultata da krv pripada istom čovjeku, posljedice su jasne i za TP: tada je radiokarbondat iz 1978. očito neprihvatljiv, i s ovog novog vida, da je Sveto platno iz 1300., jer je Rubac čašćen u Oviedu već od VIII. st.; tako bi oba platna potvrđivala međusobnu autentičnost.¹³

Ispitivanje peludi

Mons. Ricci je pozvao Maxa Freia, glasovitog švicarskog kriminologa, da ispita tragove peludi na Rupcu kao što je učinio na Svetom platnu. Njegove analize peludi na Rupcu potvrđuju prisutnost peluda biljki iz Palestine, sjeverne Afrike i Španjolske, što odgovara tradiciji o

⁸ Usp. Isto; Liverani, *Sindone, il computer le dà ragione. Nuovo studio di Baima Bollone: il sudario di Oviedo combacia con quello di Torino*, u: *Avvenire*, 19. gennaio 1995, str. 16.

⁹ Usp. G. Liverani, *Sindone, il computer...*, nav. dj., str. 16.

¹⁰ Usp. G. Liverani, *Nuova luce sul Sudario di Oviedo*, u: *Avvenire*, 2 giugno 1993., str. 8.

¹¹ Usp. G. Liverani, *Nuova luce sul Sudario...*, nav. dj., str. 8.; G. Liverani, *Sindone, il computer...*, nav. dj., str. 16.; *Su quel sudario...*, nav. dj., str. 15; I. Regolo, nav. dj., str. 54-58.

¹² G. Liverani, *Sindone, il computer...*, nav. dj., str. 16.;

¹³ Usp. Isto.

putu koji je Rubac prošao do Ovieda. Sve to ide u prilog tezi da su Platno i Rubac služili za ovijanje istoga tijela.¹⁴

Ispitivanje platna Rupca

Stručnjak za tekstil, Franca Pastores Trosello smatra da konac obadviju relikvija ima isti sastav.¹⁵

Sastav tekstila i tehnika izrade oba platna upućuje da su nastala na području Sredozemlja i to oko I. stoljeća.¹⁶

Međunarodni kongres u Oviedu 1994.

Na Međunarodnom kongresu u Oviedu od 29. do 31. listopada 1994. sudjelovali su stručnjaci iz Španjolske, Sjeverne Amerike i Italije.

Kongres govori o povijesti Svetoga rupca, o tome kako bi ga trebalo bolje čuvati, o rušenju *Camare sante* za vrijeme građanskog rata 1934., o krvi koja se nalazi na njemu.¹⁷

Zaključci kongresa su sljedeći:

1. Čini se da je ovim Rupcem bilo pokriveno lice Isusovo kada je skinut s križa. Naime, prema židovskim propisima, trebalo je pokriti lice pokojnika ako je bilo neugodno pogledu.

2. Mrlje krvi na Rupcu potpuno odgovaraju mrljama krvi na Turinskom platnu, što se tumači time da su oba pokrivala isto lice.

3. Dr. Baima Bollone, direktor Međunarodnog centra za sindologiju u Torinu, proučavao je mrlje krvi na Rupcu i utvrdio da se radi o ljudskoj krvi, koja pripada grupi AB, jednako kao i na Turinskome platnu.¹⁸

Zaključak

Znanstvena istraživanja Rubac sve više približuju Turinskome platnu.¹⁹

Prema mons. Giuliju Ricciju samo Lice Patnika na Svetom rupcu zapaža se doista nejasno golim očima, ali pomoću posebnih tehnika

14 Usp. L. Regolo, nav. dj., str. 54-58.; *Su quel sudario ...*, nav. dj., str. 15.

15 Usp. *Su quel sudario ...*, nav. dj., str. 15.

16 Usp. G. Liverani, *Sindone, il computer...*, nav. dj., str. 16.

17 Usp. S. Suarez, *Religion y ciencia, unidas en el congreso internacional sobre el Santo Sudario*, u: *La Nueva Espana*, 29. listopada 1994., str. 4.

18 Usp. J. Loring, S.I., *Los Sudarios de Oviedo y Turin podrian haber cubierto el mismo rostro*, u: *Ecclesia* od 12. studenog 1994, str. 29.

19 Usp. G. Liverani, *Nuova luce sul Sudario...*, nav. dj., str. 8.

postaje uočljivo kako se savršeno poklapa, u naravnoj veličini, s licem s Turinskoga platna, koje je mnogo jasnije. Isto tako i mrlje krvi, znoja i sline, što su obilnije na Rupcu, a oskudnije na Platnu, očituju iste mehanizme izlaska, skupljanja i odlaganja.²⁰

III. TUMAČENJE ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Godine 1976. mons. Ricci predlaže, kao radnu hipotezu, sljedeća svoja razmišljanja o tim činjenicama, pozivajući druge da pridonesu proučavanju Svetoga rupca svojim razmišljanjima:

a) Sveti rubac je došao s Istoka oko četiri stoljeća prije negoli se Sveto platno pojavilo na Zapadu, ali se, i po tradiciji i po analizama obaju predmeta, povezuju s Raspetim Patnikom. Dakle, oba dokumenta međusobno su neovisna, ali upućuju jedno na drugo.

b) Krvave mrlje na Rupcu nisu plod nekog krivotvoritelja, koji bi imitirao TP i tako naslikao mrlje krvi na Rupcu.

c) Mrlje krvi na Rupcu nastale su po fizičkim zakonima dodira i upijanja, snagom osmoze i kapilarnosti u platnu.

d) Prema određenim indicijama, čini se da je Rubac, u visini grla, bio vrpcom pričvršćen uz glavu Pokojnikovu, na što upućuje nekoliko nabora na lijevoj strani Rupca (s promatračeve strane), u toj visini.²¹

e) S desne strane Rupca, pri dnu (s promatračeve strane) nalazi se uočljiva krvava mrlja, koja je udvostručena. G. Ricci smatra da ta udvostručena krvava mrlje potječe od vrpce kojom je Rubac bio pričvršćen uz desnu stranu Lica i koji je tako došao u dodir s kosom natopljenom krvlju.²²

f) Mons. Ricci smatra da je desna strana Rupca (gledajući sa strane promatrača) bila u neposrednom dodiru s Licem, a druga je bila složena iznad nje, budući da su mrlje krvi mnogo izražajnije na lijevoj strani, te su mogle upiti više krvi od izranjenog Lica.

Takvo tumačenje odgovara Ivanovim riječima o "rupcu koji je bio na Isusovoj glavi" (Iv 20,7).²³

U kasnijim svojim proučavanjima mons. Ricci, godine 1992., dopunja svoje mišljenje, tumačeći da je Rubac stavljen na lice Raspetoga odmah nakon njegova skidanja s križa. Tako je Rubac prvi

20 Usp. Isto.

21 Usp. Ricci, *La Sindone Santa*, nav. dj., 142.

22 Usp. Isto.

23 Usp. Ricci, *La Sindone Santa*, nav. dj., 142-143; Isti, *L'Uomo della Sindone è Gesù*, str. 225-230 (kraće i bez fotografija).

dodirnuo lice Rasketoga - prije Svetoga platna, te je upio svježu krv Rasketoga. Zato je natopljen krvlju Rasketoga.²⁴

U tom smislu možemo reći da je na Rupcu Lice naslikano krvlju Rasketoga.

Redosljed pokapanja

Redosljed bi upotrebe Svetoga rupca i Svetoga platna, prema mons. Ricciju bio sljedeći:

a) Rubac je bio stavljen na lice Kristovo netom je on skinut s križa, jer je njegovo lice bilo izruženo i raskrvavljeno. Tako je ostalo na licu dok se prenosilo u grob. On je dakle upio svježu krv s lica. Stoga ni crte lica na Rupcu nisu jasne.

b) Poslije je tijelo Isusovo omotano, na brzinu, u Platno i stavljeno u grob. Na Platnu stoga ima manje krvi negoli na Rupcu. Slika Rasketoga na Platnu nastala je posve drukčije negoli nejasne mrlje krvi na Rupcu. Zapravo ono što se na Platnu prvotno zapaža jest *slika Rasketoga*, dok se na Rupcu prvotno zapažaju *mrlje krvi* s Lica Rasketoga. To su, stoga, dva komplementarna dokumenta.²⁵

Karbontest iz 1988. pod upitnikom

1. Godine 1988. karbontestom se zaključilo da je Sveto platno iz srednjeg vijeka.

Ruski stručnjak Dmitri Kouznetsov godine 1993. ukazao je na vjerojatnost da je požar iz 1532. mogao utjecati na takav rezultat ispitivanja sa C14.

On je naime učinio odgovarajući pokus, tako da je jedno platno stavio u mješavinu plinova koji simuliraju požar, što je odmah "pomladilo" dotično platno. Nekoliko platna poznate starine uronio je u sličnu mješavinu i dobio starost koja je za više od tisuću godina manja od stvarne starosti platna!²⁶

2. Prema brojnim istraživanjima sve je vjerojatnije da su oba platna bila upotrijebljena pri Isusovu pokopu.

Dakako, time se onda posve jasno dovodi u pitanje i rezultat ispitivanja Platna sa C14, po kojemu je Turinsko platno datirano oko godine 1300.²⁷ No, Rubac iz Ovieda štuje se kao relikvija Isusova

24 Usp. Ricci, *La Sindone contestata...*, nav. dj., 266-267.

25 Usp. Ricci, nav. dj., str. 267.

26 Usp. A. Chiara, *Il mistero continua (Sindone)*, u: Famiglia Cristiana, 1. febbraio 1995., str. 34-35.

27 Usp. G. Liverani, *Nuova luce sul Sudario...*, nav. dj., str. 8.

pokopa već od VIII. st., 600 godina prije datuma koje je Platnu dano na temelju ispitivanja sa C14.²⁸

3. Nadalje, ako rezultat DNA bude pozitivan, jasno će slijediti da su rezultati ispitivanja s C14, iz 1988., neprihvatljivi.²⁹ Radi boljeg rasuđivanja odnosa Rupca iz Oviedo prema Turinskom platnu, i oba prema Isusovom pokopu, bilo bi potrebno osvrnuti se na biblijske podatke o tome, što uskoro kanimo učiniti.

IL SANTO SUDARIO DI OVIEDO E LA FACCIA DEL'UOMO SUL SANTO SINDONE

Riassunto

In occasione del primo centenario della fotografia della Santa Sindone (1898-1998) e dell'ostensione della Santa Sindone, da tenersi a Torino (18. IV. - 14. VI. 1998), l'autore espone le nuove ricerche riguardanti il Santo Sudario di Oviedo.

La tradizione cristiana connette esplicitamente, tanto uno quanto l'altro alle lenzuola funerarie di Gesù sepolto. L'autore si ferma specialmente sulle analisi fatte negli ultimi decenni sul Santo Sudario.

Queste analisi sono fatte dagli scienziati ben noti e cogli istrumenti moderni. Da esse risulta: che il sangue del Sudario come della S. Sindone sia uguale (sangue umano, gruppo AB); le macchie del sangue sul Sudario quasi perfettamente corrispondono alle ferite sulla Sindone.

Ce ne sono anche le differenze: sul Sudario non c'è la figura della faccia del Martoriato, come sulla Sindone, ma solo le macchie sanguigne; le polline sul Sudario richiamano le terre di Africa, e quelle della Sindone l'Asia Minore e Costantinopoli. Questo corrisponde alle rispettive tradizioni.

Dalle esposte analisi ed argomentazioni appare che ci sono serie ragioni per affermare che ambedue oggetti abbiano dirette relazioni con corpo di Gesù, dopo la sua crocifissione e sepoltura.

²⁸ Usp. G. Liverani, *Sindone, il computer...*, nav. dj., str. 16.

²⁹ Usp. *Isto*.